

UK 16

Wavuvi kupatiwa taa za umemejua

Na Suleiman Shagata,
Mwanza

ZAIDI ya Sh milioni 34 zitatumika kuwezesha wavuvi wadogo 120 wa dagaa katika Manispaa ya Ilemela na Nyamagana kupata taa za umemejua kwa ajili ya kufanyia shughuli zao ikiwa ni hatua ya kulinda maji na viumbe katika

Ziwa Victoria.

Katibu Mtendaji wa Teknolojia ya Nishati Jadidifu (TAREA), Kanda ya Ziwa, Jacob Ruhonyora alitoa taarifa hiyo alipokuwa akizungumzia kuanza kwa awamu ya pili ya mradi wa taa za wavuvi za umemejua kwa wadau wa sekta hiyo.

Alisema mradi huo unatekelezwa kwa ushirikiano baina ya Jiji

la Mwanza na Wurzburg nchini Ujerumani.

Ruhonyora alisema uvuvi wa dagaa unaofanywa kwa karabai zinazotumia mafuta ya taa, unaleta uharibifu mkubwa kwa ziwa na viumbe vyake kwani tani nyingi za kaboni zilikuwa zikiingia ziwani kwa mwaka.

Ofisa Uvuvi wa Jiji la Mwanza, Kennedy Kitanusa alisema Wizara

ya Mifugo na Uvuvi ilishatunga sheria na kubainisha aina ya taa zinazopaswa kutumiwa katika uvuvi wa dagaa.

Alisema taa za umemejua zilipendekezwa badala ya kutumia betri kwani si rafiki kwa mazingira na viumbe vyake.

Mwenyekiti wa Taasisi ya Tunaweza ya jijini Mwanza, Obadia Kalumbete alisema uvuvi

endelevu ni kitu muhimu kwani unawezesha kuwepo kwa tahadhari ya vitu gani samaki anakula ambavyo havina madhara kwa binadamu.

Ofisa Usafi wa Mazingira katika Jiji la Mwanza, Michael Mkuti alisema katika utunzaji wa mazingira mwanadamu anapaswa kuangalia vitu gani anavyovifanya ambavyo havina madhara.

a
u

alisisitiza
oyote ya-
guzwa na
afunguliwi
ya kijamii
a polisi.
vifungwe
mitandao
kwenye
la Muliro

wa Mu-
la Red
usini

oro

zi hao
eo la
ilayani
ieta za
jenga
itenga

ao wa
i Has-
ibada
ibabu

nii ya
ongo,
kim-
rikali
vanu-

igoro
am-
mani
i vile
afuta
a wa

Hofu yatanda vifo samaki Mto Mara

Na Richard Makore, MUSOMA

HOFU imetanda katika baadhi ya vijiji vinavyopakana na Mto Mara ambao unamwaga maji yake Ziwa Victoria baada ya samaki aina ya sato kuonekana wakielea huku wakiwa wamekufa.

Samaki hao walianza kuonekana Machi 8, mwaka huu, huku maji ya mto huo yakionekana kuwa na rangi nyeusi na juu kukiwa kumetanda kitu kinachoonekana kama mafuta.

Habari kutoka katika vijiji hivyo zinasema kwa sasa wananchi ambao wanatumia maji hayo kwa ajili ya kunywa, kunyweshea mifugo na kufanya shughuli za uvuvi, wameingiwa na hofu.

Licha ya samaki hao kufa, baadhi ya wananchi wametumia fursa hiyo na kuingia mtoni na kuwaokota kisha kuwauza kwa wananchi kwa bei rahisi.

Vijiji vilivyokumbwa na tatizo hilo ni Kuruya, Kwibuse na Marasibora na kwamba maji hayo yaliyochufuliwa yanaingia katika Ziwa Victoria, jambo ambalo linaweza kusababisha samaki zaidi kufa ziwani.

Mmoja wa wananchi wa kijiji cha Kuruya ambacho kinapakana na mto huo, Odhiambo Musa, alisema maji hayo yanatoa harufu na yamekuwa na utando wa kitu kama mafuta kwa juu na kwamba watu wanaendelea kuokota samaki hao na kuwatumia kama kitoweo na wengine kuwauza.

Alisema baadhi ya wananchi wamejaribu kuwakataza wenzao kutumia samaki hao lakini hawaelewi badala yake wanaendelea kuwala.

Ofisa Habari wa Bodi ya Maji ya Bonde la Ziwa Victoria (LVBWB), ambalo linasimamia rasilimali za maji katika Kanda ya Ziwa, Perpetua Masaga, alikiri maji ya mto huo kuchafuliwa.

Alisema wamechukua sampuli na kuzipeleka katika maabara yao kwa ajili ya kupima ili kujua nini kimetokea katika mto huo na kusababisha samaki kufa.

"Ni kweli samaki wamekufa na tayari tumechukua sampuli za maji ili kuyapima kuona kama yamechafuliwa na binadamu au ni mabadiliko ya hali ya hewa," alisema.

Masaga alisema wanafanya kazi hiyo kwa kushirikiana na Baraza la Taifa la Uhi-fadhi na Usimamizi wa Mazingira (NEMC) na Taasisi ya Utafiti wa Uvuvi Tanzania (TAFIRI).

Ofisa huyo alisema uchafuzi huo wa mazingira umelikumba eneo la daraja la Kirumi na kwamba uchunguzi wa maabara ukikamilika watatoa taarifa kwa umma.

Akizungumzia na Nipashe jana kuhusu hali hiyo, Katibu Mkuu wa Wizara ya Mifugo na Uvuvi, Dk. Rashid Tamutamu, alikiri kupatiwa taarifa hiyo na kwamba ameiagiza TAFIRI kuchukua sampuli za samaki hao ili kwenda kuwapima katika maabara ya usalama wa chakula mjini Musoma.

Alisema tayari uchunguzi huo umeanza na kwamba kazi hiyo inaweza kukamilika baada ya siku mbili na kuahidi kufuatilia kwa karibu suala hilo.

Mwaka jana, samaki aina ya sangara walionekana katika Ziwa Victoria wakiwa wamekufa na kuzua taharuki kwa baadhi ya wakazi wa Kanda ya Ziwa.

Hata hivyo, Wizara ya Mifugo na Uvuvi kupitia wataalamu wake, ilitoa taarifa kwamba vifo vya samaki hao vilitokana na mabadiliko ya hali ya hewa ndani ya ziwa.

Uuzaji nyama nje ulivyopaa kwa miezi 7

Na Moshi Lusonzio

BIASHARA ya uuzaji nyama nje ya nchi imekua kwa kasi hadi kufikia tani 5,340 katika kipindi cha nusu mwaka, kutoka tani 1,774.29 za mwaka jana.

Waziri wa Mifugo na Uvuvi, Mashimba Ndaki, alibainisha hayo wakati akitoa tathmini ya wizara yake ya mwaka mmoja tangu Rais Samia Suluhu Hassan, aingie madarakani.

Alisema mauzo ni kuanzia Julai, 2021 mpaka Januari mwaka huu, serikali imeingiza dola milioni 22.4 sawa na shilingi bilioni 52.1 kutoka 9.9 za mwaka uliopita.

Waziri Ndaki, alisema mafanikio hayo yanatokana na juhudi kubwa zilizofanywa na serikali kuimarisha sekta ya mifugo ikiwa ni pamoja na kuongeza mifumo ya udhibiti magonjwa na uhamasishaji wa ufugaji wa kisasa.

Alisema kutokana na kazi kubwa ya Rais Samia Suluhu Hassan, Tanzania imefanikiwa kupata soko la nyama katika nchi za Oman, Kuwait, Qatar, Saudi Arabia na Hong Kong.

Alisema soko la Saudi Arabia pekee

wanahitaji tani 700,000 kwa mwaka na tayari wataalamu kutoka nchi hiyo wamekuja nchini kukagua baadhi ya viwanda vya kuchinja na kuchakata nyama na wameridhika.

Alisema katika mauzo hayo ya nje, uzalishaji wa ngozi ulizidi kuimarika kupitia sekta binafsi na kuwezesha uzalishaji wa viatu vya ngozi jozi 3,004,700, huku jumla ya vipande vya ngozi 73,607 vyenye thamani ya shilingi 460,043,750 vilizwa nje ya nchi.

"Biashara ya ngozi imekuwa kwa kiwango kikubwa, sambamba na uzalishaji wa maziwa uliongezeka kwa asilimia 3.1 kutoka lita bilioni 12.1 hadi 3.1," alisema Waziri Ndaki.

Alisema sekta binafsi imechangia upatikanaji wa maziwa kutokana na kuwezesha uwepo wa vituo 238 vya kukusanyia na kupooza maziwa, huku viwanda vya kusindika mpaka sasa vipo 104.

Alieleza serikali inaendelea kufanya utambuzi wa mifugo kwa mfumo wa kielektroniki na mpaka kufikia Januari mwaka huu, jumla ya mifugo

1,504,659 katika mikoa 14 wametambuliwa ikiwamo ng'ombe 1,219,481, mbuzi 167,298, kondoo 61,571 na punda 56,309.

Upande wa Sekta ya Uvuvi, Waziri Ndaki, alisema serikali ya awamu ya sita imejizatiti kuwa kinara katika Afrika Mashariki kwa uzalishaji wa samaki kwa kuongeza uzalishaji wa bidhaa hiyo.

Alisema tayari wametangaza tenda ya ujenzi wa bandari kubwa ya samaki eneo la Kilwa na Sh. bilioni 50 zimetengwa kwa ajili ya kazi hiyo.

"Sasa samaki wanachangia uhakika wa upatikanaji wa chakula na lishe kwa asilimia 30, na kuongeza ajira ya uvuvi kufikia 195,435 na wafanyabiashara wa samaki 4.5.

"Ongezeko hilo linatokana na serikali ya awamu ya sita kutekeleza mradi wa Usimamizi Shirikishi wa Rasilimali za Uvuvi Kusini Magharibi mwa Bahari ya Hindi (SWIOFish) ambao unalenga kuongeza faida za kiuchumi, kijamii na kimazingira ili kuwezesha uvuvi endelevu katika mwambao na ukanda wa uchumi wa Bahari," aliongeza.

Beldina Nyakeke, Mwananchi
bnyakeke@mwananchi.co.tz

'Kuna hali ambayo si ya kawaida pale mtoni, samaki wamekufa sana na maji yamebadilika rangi. Kuna hatua kadhaa za dharura tumezichukua ili kuwanusuru watu na athari zinazoweza kutokea.'

Juma Chikoka, DC Rorya.

Hofu yatanda samaki kufa Mto Mara

Musoma. Hofu imetanda kwa wananchi wa baadhi ya vijiji vya wilaya za Rorya, Butiama na Musoma baada ya samaki wengi wa Mto Mara kuelea wakiwa wamekufa huku chanzo kikiwa hakijulikani mpaka sasa.

Mbali na vifo vya samaki hao, maji ya mto huo pia yamebadilika rangi na kuwa meusi yakiwa na utando usio wa kawaida, hivyo kuacha hisia kuwa maji hayo yamechanganyika na sumu.

Kutokana na hali hiyo, Mkuu wa Wilaya ya Rorya, Juma Chikoka amekiri kuwapo na kueleza kuwa tayari hatua za dharura zimechukuliwa, ikiwamo kuwazuia wananchi wanaoishi katika vijiji vilivyo kando ya mto huo kutoyatumia maji hayo.

"Ni kweli kuna hali ambayo si ya kawaida pale mtoni, samaki wamekufa sana na maji yamebadilika rangi. Kuna hatua kadhaa za dharura tumezichukua ili kuwanusuru watu na athari zinazoweza kutokea," alisema Chikoka.

Alisema hali hiyo imetokea takriban siku tatu zilizopita na alipopokea taarifa hizo aliwatembelea wananchi wanaoishi kando ya mto huo kuzungumza nao na ili kujionea hali halisi.

Baada ya kujiridhisha, alisema Serikali imeiagiza Mamlaka ya Bonde la Mto Mara na watu wa ubora wa maji kufanya uchunguzi kubaini chanzo cha tukio hilo na madhara yanayoweza kutokea ili kujua nini kifanyike.

Aliwataka wananchi wa vijiji saba zina-vyopitiwa na mto huo ndani ya mamlaka yake kutokuwa na taharuki, badala yake wafuate maelekezo waliyopewa wakati suala hilo likiendelea kushughulikiwa na tayari Mamlaka ya Maji Vijijini (Ruwasa) inaangalia namna ya kupeleka huduma.

Naye Mkuu wa Wilaya ya Butiama, Moses Kaengele alisema hakuna madhara yaliyojitokeza kwenye vijiji vinavyopitiwa na mto huo katika halmashauri yake ila wameshachukua tahadhari.

"Tukiwa tunasubiri taarifa za kitaal-

amu kujua chanzo cha hali hii na nini hatima yake tayari tumetoa tahadhari kwa wakazi wa vijiji vinavyopakana na Wilaya ya Rorya vilivyo jirani na Mto Mara kuacha kabisa kula samaki waliokufa isipokuwa wale wazima tu," alisema.

Kaengele aliongeza kuwa zipo taarifa za wenyeji wa wilaya hiyo zinazodai hali hiyo huwa inatokea kila baada ya muda lakini haziwezi kuachwa hivihivi.

Mkazi wa Wilaya ya Rorya, Teko Okumu alisema alishtushwa na harufu kali katika daraja lililopo Mto Mara, hali ambayo si ya kawaida.

Taarifa zilizosambaa kwenye mitandao ya kijamii zilidai hali hiyo imetokea baada ya mgodi wa dhahabu wa North Mara kumwaga maji yenye sumu kwenye chanzo cha maji cha mto huo, lakini zili-pingwa na uongozi.

Meneja wa mgodi huo, Apolo Lyambiko alisema hawamwagi maji ya sumu ndani ya mto huo na kuwa baada ya kuwepo kwa taarifa hizo Serikali imeanza kufanya uchunguzi kujua chanzo, hivyo na wao wanasubiri majibu.

"Hizi taarifa zimetokea kwenye mitandao, sisi hatumwagi maji ya sumu mtoni, Serikali inafanya uchunguzi, naamini ukamilika itatoa taarifa kamili," alisema Lyambiko kwa njia ya simu.